

«SI APLIQUEN EL 155, HI HAURÀ DETENCIONS I ANIREM ENRERE»

Jaume Antonio i Jaume Bases

A la llar de jubilats. Els dos veïns de Corbera lamenten la manca d'entesa entre les dues parts en conflicte.

Jaume Bases (Corbera d'Ebre, 1931) i Jaume Antonio (Corbera d'Ebre, 1929) passen el matí a la llar de jubilats, al costat de la carretera, on encara pengen cartells de l'Assemblea amb llegendes com 'Hola República'. A la televisió del local, també l'ofrena de la Pilarica a la capital aragonesa. Antonio és pessimista davant la situació actual a Catalunya. Hi veu, malauradament, moltes similituds amb la seva infantesa. «Només falten les escopetes», assegura. «De gent al carrer, n'hi ha molta més ara, hi ha hagut moltes més manifestacions que no pas llavors. En aquella època, recordo un dia amb molta gent al carrer per fer front a la possible arribada de les patrulles revolucionàries».

Antonio tem que l'Estat apliqui l'article 155, s'ordenin detencions, Europa no intervingui «Catalunya torni 40 anys enrera». «La força la tenen ells a la mà i si no es podia arribar al final el millor hauria estat no començar».

Bases és més optimista. «No n'estic de preocupat, que em queden pocs anys a mi!», somriu. Insistim. «Ho veig malament, de Catalunya marxen les empreses, no hi ha prou jornals, de què es viurà?», pregunta. «No hi veig solució al conflicte, un no ho vol arreglar i l'altre tampoc ho vol arreglar». De nen, la família de Bases va haver de marxar de casa fugint de la batalla de l'Ebre. Acabada la guerra –era encara un nen– ja es va posar a treballar al camp. Ara ja fa més de 10 anys que està de vacances, diu satisfet.

«EL DIA DE LES 'GARROTADES' VAIG RECORDAR LA MEVA GUERRA»

Josepa Julià

Televisió tancada. L'impacte de les imatges de les brutals càrregues policials l'1 d'octubre van remoure aquesta veïna que va patir la batalla de l'Ebre en la seva adolescència.

Josepa Julià (Corbera d'Ebre, 1924) va passar un mal dia el diumenge 1 d'octubre, molt mal dia. Aquelles imatges de les càrregues policials dels antiavalots a Barcelona i altres ciutats catalanes li van recordar la seva guerra, la Guerra Civil, que va sofrir en edat adolescent al seu poble. I va decidir tancar la televisió. «Era com si hi tornéssim... aquelles garrotades, vaig pensar en la guerra, com si hi tornéssim a estar!».

«Miri, el dia del Pilar vaig posar la televisió de Saragossa –Aragón Televisión– i a vegades poso les cadenes d'aquí –de l'Ebre– que expliquen coses dels nostres pobles». Del conflicte obert a Catalunya no en vol saber gaire cosa més. «Jo no sóc de

res, ni dels uns ni dels altres. Només vull pau i que tothom sigui amic. No vull mal a ningú. De política i tot això ni en sé ni en vull saber, sóc molt gran...me'n recordo més del que vaig passar a la Guerra Civil».

Josepa conserva vius records del domini del comitè revolucionari al poble l'any 1936, quan van obligar la gent a cremar tots els objectes religiosos a la plaça de l'Església, de l'entrada de les tropes franquistes, els 'nacionals', dos anys després, l'abril de 1938, i, sobretot, de l'esclat de la batalla de l'Ebre, a partir del 25 de juliol del mateix any, festivitat de Sant Jaume.

«Aquell dia, a la tarda, van caure al poble les primeres bombes, al carrer del Doctor Ferran.

El vent de les bombes (l'ona expansiva) ens va tirar dins un celler. Les bombes van matar una senyora i al seu noi li van badar la cara. Al final del carrer Molí van matar a un altre home, que en sentir el soroll va sortir al carrer i el va xafar una bomba. A ell i a dos soldats. Van estar tota la nit al carrer morts tapats amb mantes. L'endemà va començar el xoc a Corbera entre els dos exèrcits, les bales brogien, allò si no es veu, no es pot creure».

Enmig de bombardejos constants, un projectil va destrossar l'habitació de casa seva. La família va fugir als masos, en condicions deplorables, i més tard van aconseguir, «passant una por que no es pot explicar», crear un fràgil pont metàl·lic sobre el riu

Ebre a l'altura de Flix fugint d'una mort segura per culpa dels bombardejos. Van passar nit al cinema de Cornudella de Montsant gràcies a les gestions del seu alcalde i l'endemà van continuar camí fins a Tarragona on van aconseguir un salconduit per a poder ser realitzats en un habitatge particular coma refugiats de guerra.

Tots mullats, sense farcells, maletes, ni calçat la Josepa, la família formada per cinc membres va arribar a Torrellavit (Penedès), el municipi que els hi havien assignat. Acabada la guerra, el pare va decidir tornar al poble. «Vam dormir dos anys en una pallissa i tres anys menjant d'anar a buscar bales i metralla». Que no torno mai més, repeteix.

